

La Publicitat 15 setembre 1936

UN CONCERT HISTORIC

El mestre Pau Casals i l'orquestra per ell fundada, al Liceu, Teatre Nacional de Catalunya

"A honor dels caiguts per la llibertat i per ajudar els que lluiten", era el lema que encapçalava el programa del concert que el diumenge passat a la nit tingué lloc al Liceu. Sessió per tots conceptes memorable, amb la qual el poble, amb una superba manifestació, consagrà solemnement el Gran Teatre del Liceu com a Teatre Nacional de Catalunya. Una autèntica presa de possessió de la nostra primera sala d'espectacles, en circumstàncies emocionants, que no podran mai esborrar-se de la memòria dels que assistirem a aquest acte singularment encoratjador i desbordant de magnífiques prometes.

Si és cert que Catalunya, en cada gran instant de la seva història, en cada circumstància particular de la seva existència, ha trobat al seu servei i ha disposat dels homes justament adequats a les vicissituds diverses i a les exigències del moment, bé podem dir que en l'ocasió excepcional d'aquest acte simbòlic que se celebra abans d'ahir a la nit, en aquest moment singular d'apropiar-se el poble un, entre els primers, dels més importants instruments de cultura amb què compta la nostra ciutat, Catalunya ha tingut també l'home que li calia, la gran figura representativa, insubstituïble en la seva significació única, que ha contribuït a revestir la cerimònia del màxim esplendor i a infondre-li un profund sentit. Hem d'estar, doncs, orgullosos, els catalans, i sentir intimament tota la satisfacció d'haver pogut tenir en aquesta hora entre nosaltres, l'excelsa figura de Pau Casals, que davant el poble de Catalunya i davant el món sencer, irradià, voltada d'una incommensurable gernació abraçada d'entusiasme, la més pura glòria i personificà i interpretà bellament els més nobles anhels de la multitud que l'acclamava. I encara, per dret propi, havia d'ésser Pau Casals l'inaugurador de la nova etapa iniciada al Liceu, ja que ell, no ara, ocasionalment, sinó de sempre; no ara, en temps de revolució, sinó molt abans de la revolució, ha estat l'amic fidel del poble, el qual ha estimat i per l'educació i cultura artística del qual ha treballat amb totes les seves forces. No n'és, per esmentar un sol fet ben conegut de tothom, una prova palesa i eloqüentíssima la fundació de l'Associació Obrera de Concerts, entitat que avui ha és un honor per a la nostra ciutat?

Pau Casals en aquesta festa veié com prenien cos moltes de les seves

més cares il·lusions, i s'hi donà tot sencer amb la més pura devoció, es prodigà amb un entusiasme commovedor, i al cap de l'orquestra i sonant el seu màgic violoncel, ens oferí una de les seves més genials actuacions. Després de l'execució del nostre himne nacional, que fou aplaudit amb indescriptible entusiasme, començà el programa amb la Marxa fúnebre de "La posta dels déus", que en aquells instants solemnes ens evocà la colpidora eloqüència, els camps de batalla on estimats germans nostres ofrenen heroïcament la vida per la llibertat. L'obertura beethoveniana d'"Egmont", pàgina ben significativa també per l'esperit que la inspira, completà la primera part del concert. La segona, reservada a Pau Casals violoncellista, constituí el màxim esdeveniment de la sessió. Acompanyat per l'orquestra, dirigida pel mestre Enric Casals, el gran artista executà la part de solista del "Concerto" en si bemoll, de Baccherini; i acompanyat al piano pel conegut concertista Blai Net, l'Adagio de la "Toccatà en fa", de J. S. Bach, i l'Intermedi de "Goyescas", de Granados, que hagué de repetir. Es innecessari ponderar la qualitat suprema d'aquestes interpretacions, que hom imagina esmentant només el nom de Pau Casals. El que sí, però, hem de fer remarcar és l'efecte immens que produïen en tots els oients, que amb un silenci i recolliment absoluts, bevien avidament l'encís d'aquell prodigi d'art, incomparable en la seva força emotiva i reveladora. Era el mateix teatre, aquell que tantes vegades havíem vist ple d'una societat daurada i llant, que habitualment desinteressada del que s'esdevenia a l'escenari, solia agitar l'ambient de la sala amb les seves converses frívols? Era, sí, el mateix teatre, ple de més a més, com mai no l'havíem vist, ja que cada llotja era un raïm humà i àdhuc els passadissos de la platea estaven atapeïts de gent; però l'auditori era aquesta vegada molt diferent: era l'autèntic poble, que té sempre l'instint segur, que aconsegueix amb exemplar bona fe tots els seus actes; era el poble, que no es resisteix a la franca emoció, àvid de coneixements, àvid, sobretot, de veritat, i puix que la veritat suprema de l'art li era oferta abundantment, generosament, ell sabia correspondre, sabia rebre-la amb tots els sentits ben oberts i amb una concentració d'esperit verament exemplar. I això hauria d'ésser en aquests moments, sobretot, una lliçó eloqüent per a tots aquells que, des de llocs de responsabilitat, hauran d'intervenir en l'orientació de les noves organitzacions culturals. En aquest aspecte particular, dels concerts i les manifestacions musicals públiques, pensin els qui hi hagin d'intervenir, que seria una equivocació fonamental donar al poble, amb el pretext de la seva suposada impreparació, programes de poca qualitat, o de qualitat dubtosa, o simplement programes barrejats. Hom pot donar al poble sempre el millor del millor, amb la certesa que serà apreciat com cal i que hom aconseguirà tota l'eficàcia desitjable quant a divulgació d'una cultura superior.

El concert acabà amb la tercera Simfonia de Beethoven, la magnífica "Heroica", que el mestre Casals dirigí amb perfecta justesa de caràcter i amb apassionada expressió.

Assistiren a aquesta gran vetllada el President de Catalunya, els consellers senyors Gassol, Espanya i Rouret, l'alcalde de Barcelona, senyor Pi i Suñer; el general Aranguren i altres personalitats; tots els quals foren rebuts i acomiadats amb ovacions imponents.